

LA NOSTRA PETJADA ECOLÒGICA

ENTREVISTA AMB **JIM MERKEL**, AUTOR DE *SIMPLICIDAD RADICAL*

«PER CANVIAR EL MÓN HEM D'ESTAR ENAMORATS DE LA MARE TERRA»

Aquell matí –més concretament el passat 28 d'abril–, mentre anava amb metro cap a la **FUNDACIÓ TERRA** per entrevistar **JIM MERKEL**, al carrer d'Avinyó de Barcelona –el de les «senyorettes» que va pintar Picasso–, em vaig fixar que molts dels viatgers que compartien el vagó del comboi metropolità s'havien dutxat; en un moment infinitesimal vaig calcular la petjada ecològica que totes aquelles dutxes podien haver produït al nostre planeta!... Sense gairebé adonar-me'n, doncs, després d'un dies immersit en la lectura del llibre d'en Jim, *Simplicidad radical (Huellas pequeñas en una tierra finita)*, editat per la Fundació Terra, havia contret el «virus» que, evidentment, l'autor d'aquesta mena de manual sobre l'austeritat ecològica volia encomanar-nos: ser conscients –i actuar en conseqüència– de la nostra petjada ecològica, és a dir, de la quantitat d'espai terrestre i marítim que fa falta per proporcionar tot el que consumim i absorbir els residus produïts. Arreu on va a explicar què és això de la simplicitat radical i l'empremta ecològica, Merkel, que viu amb menys de 5.000 euros a l'any, predica tothora amb l'exemple, cosa que no es pot dir de tants ecologistes «de debò».

XAVIER BORRÀS → DIRECTOR D'USERDA

Mentre llegia el llibre, he tingut la sensació que la teva proposta era fruit d'una mena de viatge iniciàtic; com si haguessis tingut una «il·luminació» a la manera budista. De fet, al principi del llibre cites el Dalai Lama, quan diu que «per canviar el món primer cal canviar un mateix: no hi ha cap altra manera!». I encara que el llibre aparentment és molt tècnic –el ball de quadres i xifres perquè aprenguem a mesurar la nostra petjada ecològica ocupa la meitat del volum–, en el rerefons m'ha semblat llegir l'experiència d'un profund i llarg viatge.
Va ser així. La vida de vegades et posa en unes situacions determinades perquè t'adonis de les coses. Jo era a Suècia, per un viatge de negocis, en un hotel molt car i luxós i vaig veure per televisió el desastre del petrolier Exxon Valdez i de sobte vaig pensar què estava passant al món: dones per fetes tantes coses que quan te'l mires amb una altra mirada, amb uns altres ulls, pots començar a canviar. Si assenyalas amb el dit aquesta terrible companyia petrolera, pel cap baix tres dits més de la teva mà t'han d'assenyalar a tu mateix. Molts cops se'ns presenten aquest tipus de situacions, però realment fem alguna cosa per transformar-les? Per alguna raó desconeguda jo estava obert a aquest canvi –tots hauríem d'obrir-nos a la possibilitat de sentir que podem canviar–; de fet, jo exercia una feina molt professional, d'enginyer, venent armes de l'exèrcit nord-americà. Molts de nosaltres estem oberts a fer un canvi, però massa sovint no ens ho permetem.

Som addictes a aquest estil de vida occidental, consumista i forassenyat. Com es pot ser, doncs, «radicalment simple» en un món tan complex?

Antigament, quan no hi havia automòbils, hi havia els carruatges: no hi havia carreteres asfaltades i si es passava per un lloc on havia ploegut i hi havia molt de fang, doncs passava que se't podia encallar el carro, no hi havia manera d'anar ni endavant ni endarrere; aleshores, en certa mesura, s'ho havien de prendre bé, relaxadament diríem avui, i anaven en un camp o en un turó i feien

un pícnic i pensaven en una altra manera de sortir del fang. Què és, doncs, el que ens motiva per sortir d'aquesta mena de situacions? Ho he preguntat a alguns psicòlegs i m'han dit que el que motiva la gent, generalment, és el dolor. Jo, que sóc nord-americà, si penso en el milió d'iraquians que ha mort el govern dels EUA, no podria posar benzina al meu cotxe..., cada cop que posem benzina hi ha aquest dolor. El dolor, doncs, és un motiu. Un altre motiu és l'amor, l'amor és molt potent. Quan t'enamores, els primers temps pots fer el que vulguis, trencar tots els esquemes..., el que et proposis: l'amor és més fort que res. Aleshores, canviar no és cap sacrifici, és molt fàcil. Si ens permetéssim d'amar-nos de la mare Terra com ho fem d'altres éssers humans, tot canviaria molt i seria més senzill ser radicalment simple. Per canviar el món hem d'estar enamorats de la mare Terra. Per això hi ha una part del meu llibre on invito la gent que passi més temps a prop de la naturalesa, perquè realment és molt bella: els arbres, els rius..., ens aniria d'una altra manera si ens enamoréssim de la terra. Fins i tot un enginyer com jo té el seu costat romàntic! Fins i tot aquell tipus, l'executiu encorbatat que va tot tibet i ben clenxinat pel carrer, es podria permetre de fer aquest canvi.

En els teus habituals «tours» –les gires com la «No Oil» que ha organitzat la Fundació Terra–, és cert que hi ha gent, executius com els que has citat, que són capaços de fer un pas endavant, de canviar?

Jo mateix era en aquesa mena de món dels executius: era un enginyer que vestia trajo i corbata, i era bona persona i vàlid com sóc ara, però em vaig donar l'oportunitat que podia..., que era possible canviar. Per això entenc prou bé aquesta gent que si fa no fa són com jo era aleshores. De fet, tenim molts prejudicis sobre l'aparença de la gent, sobre el treball que fan, etcètera. Per a mi és important no jutjar la gent de cap manera; quan veig gent que tenen una gran casa, molts cotxes, tot plegat..., tracto de no jutjar-los, si més no, no jutjo

FOTO → FUNDACIÓ TERRA